Ч. 108 (14.357). Львів, субота 16. травня 1936. Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504-060, 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло“ Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Абісинія лише окупована, Гайле Селясіє залишається її володарем.

СТАНОВИЩЕ БРИТ. УРЯДУ.

ЛЬОНДОН, 15. 5. ПАТ. Відповідаючи в палаті громад на запити спрямовані до прем. Болдвіна, сер Джон Саймон заявив: „Брит. уряд уважає як одинокую зміну в стані Абісинії військову окупацію більшої частини її території. Резиґнація з керми державою не означує резиґнації неґуса, він і дальше є головою суверенної держави.

На запит лейбуриста Флечера сер Саймон відповів: Брит. уряд дотепер визнає абісинську державу, з застереженням, що велика її частина є тепер під італ. окупацією.

НЕМОЖЛИВО ЗНЕСТИ САНКЦІЇ.

ЛЬОНДОН, 15. 5. ПАТ. Віцеміністер закорд. справ льорд Стенгоп заявив у палаті льордів: „Годі знести тепер санкції лише тому, що італійці заняли Адіс Абебу. Рада Ліґи Націй мала рацію, відкладаючи рішення до половини червня.

ПІДДАЮТЬСЯ.

РИМ, 15. 5. Стефані. Кілька тисяч абіс. вояків зложило італ. військ. владі кріси та скорострілі. Б. адютант раса Дести, Фітаурарі Адемо піддався італійцям в Негеллі.

Реверанси Мусолінія до майбутнього французького уряду.

ПАРИЖ, 15. 5. ПАТ. В інтервю з представником „Матена“ Мусоліні запевнював, що італ. нарід мирово настроєний, але не дасть видерти собі овочів перемоги. На санкції не жаліється — вони сконсолідували італійців. Французи, повні інтуїції, повинні зрозуміти італ. становище. „Завтра обіймуть владу над Францією люди, що зробили прямо знамя зі служби мирові (соціялісти, радикали та комуністи — примітка Ред.); не сумніваюся, що вони не жалітимуть зусиль, щоб дати нам мир, маю до них довіря. Загострення господарських санкцій, може грозити такими самими наслідками для европейського мира як військові санкції“.

ФАШИСТІВСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ В АДІС АБЕБІ.

РИМ, 15. 5. Стефані. В Адіс Абебі оголосили першу листу місцевої фашистівської організації; на перших місцях фіґурує марш. Бадольо та старшини його штабу.

ЩО ДІЄТЬСЯ З МІСІОНАРЯМИ В АБІСИНІЇ?

АДІС АБЕБА, 15. 5. Райтер. Дотепер ще невідома доля англійських та американських місіонарів з глибини краю.

ЧОЛОБИТНЯ.

РИМ, 15. 5. ПАТ. Єпископ коптійської церкви відвідав маршала Бадольо та заявив готовість співпрацювати з італ. владою.

Японія збільшує залоги в Півн. Китаю.

ТОКІО, 15. 5. ПАТ. Міністерство війни повідомляє, що рішило збільшити яп. військо у Північному Китаю. Яп. військові круги дуже невдоволені положенням у тих сторонах, а саме успіхами комуністичної та протияпонської пропаґанди в Пекіні і Тієнтсіні. 700 яп. вояків уже прибуло до Тієнтсіну, частину з них відішлють до Пекіну.

ПЕКІН, 15. 5. ПАТ. Дотепер японська залога у Півн. Китаю складалася з 3000 вояків; її збільшать до 5.000.

„ДЛЯ ОХОРОНИ ГРОМАДЯН“.

ПЕКІН, 15. 5. ПАТ. Яп. військовий аташе заявив представникам преси, що Японія не висилає до Півн. Китаю цілої дивізії та що йде тут про оборону інтересів японських громадян.

Палестинські араби виповідають послух Англії.

ЄРУСАЛИМ, 15. 5. ПАТ. Арабський комітет рішив почати від нині кампанію непослуху та неплачення податків.

ЄРУСАЛИМ, 15. 5. ПАТ. Брит. високий комісар запропонував начальній арабській раді компромісові внески в справі жидівської імміґрації до Палестини; арабська рада відкинула їх після 5годинних нарад.

Австрія висмикується зпід італійських впливів?

ПАРИЖ, 15. 5. Авас. Льондонські круги інтерпретують австрійську кабінетну кризу як зусилля Шушніґа, видобутися подекуди зпід італійських впливів, не зважаючи на його телеграму до Мусолінія. З того приводу ліві круги тішаться італ. неповодженням, зате консерватисти бояться, що уступлення кн. Штаремберґа ослабить позицію уряду Шушніґа у відношенні до Німеччини.

РИМ, 15. 5. Стефані. В італ. політ. кругах зміна австр. уряду не викликує занепокоєння, бо з його складу можна вносити, що поліг. орієнтація залишається без змін.

Комуністи не увійдуть до французького уряду.

ПАРИЖ, 15. 5. ПАТ. Комуністична партія офіційно повідомила соціялістичну, що її члени не приймуть мандатів у кабінеті Блюма.

Комуністи оправдуються тим, що, якби вони взяли участь у новому уряді, спричинилиб йому нечувані напади ворогів. Крім того ком. комунікат протестує проти заміту, наче би орґанізовані комуністами провінціональні комітети Народ. Фронту мали революційний характер.

НА ЧЕСТЬ ПАРИСЬКОЇ КОМУНИ.

ПАРИЖ, 15. 5. ПАТ. Комітет Нар. Фронту проєктував улаштити 24. д. м. масову маніфестацію з нагоди роковин свята на честь поляглих вождів комуни з 1871. р. під т. зв. стіною союзників на цвинтарі Пер-Ляшез. Радикали висловилися проти цього проєкту.

ФРАНЦУСЬКА ЛІВИЦЯ ТРІЮМФУЄ.

ПАРИЖ, 15. 5. ПАТ. Комітет „людового фронту“ визначив на 7. червня великі маніфестації у цілому краю з нагоди виборчої перемоги.

Для кого більша небезпека.

Львів, 15. травня 1936.

Здається, аксіомою є, що комунізм на всіх східних землях, зокрема на Волині та Поліссі, постійно зростає. З того приводу вже бе на алярм і сама польська преса, особливо консервативний варшавський „Час“, а найбільше виленське „Слово“, що найкраще орієнтується у настроях східних земель. Є очевидно й інші видатні особи, особливо серед наукового польського світу, що ясно бачать комуністичну небезпеку для Польщі. Може найглибше підходять до тієї проблеми два сеньори польської науки, проф. Ст. Стржинський і проф. Маріян Здзеховський. Оба вони підчеркують у сучасному російському комунізмі його месіяністичні риси. Проф. М. Здзеховський, що все своє життя цікавився впливами російської психіки на душу поляків, свідомий того, що й тепер цей вплив не зменшився. Він радше ще сильніший, бож комун. світогляд, особливо в російському виданні, має всі прикмети нової „релігії“, що повна динамічної сили і гону до експанзії. У сполуці з незмінним максималізмом вдачі москалів та історичними імперіялістичними тенденціями Москви ця релігійно-фанатична експанзія московського комунізму справді витворює дуже поважну небезпеку для польської держави.

Комуністична небезпека в Польщі стає тим більша, що в деяких рисах польської психічної вдачі є співзвучні елементи з матеріялістичним світоглядом комунізму. Чейже в порівнанні хоч би з українською вдачею, з її ідеалістичною закраскою та пасивністю, польська вдача виявляє значно більше активности та гону до піднесення життєвого рівня одиниці. Кожний поляк хоче бути паном. Через те й саме польський патріотизм має специфічне забарвлення: кожний рад би здобути для себе максимальні користи від держави. З другого боку не в усьому польському громадянстві за часів неволі було однакове напруження патріотизму: траплялись і дуже прикрі речі і саме в тій площині відношення до російської державности.

Кращі польські мислителі дуже добре здають собі справу з глибокого підложа комуністичної небезпеки. І тому проф. М. Здзеховський у своїх працях кличе ввесь християнсько-культурний світ Европи просто до хрестоносного походу проти московського комуністичного імперіялізму. Має він слушність. Чейже все ясніше бачимо, що в усьому світі хід історичних подій іде в напрямі поділу на два протилежні табори: комуністичний і протикомуністичний. На чолі одного стоїть Москва, на чолі другого — Німеччина. У такій ситуації проф. С. Стржинський уважає життєвою конечністю Польщі витворити власну ідею, що моглаб опертись однаково і московському комунізмові і німецькому націонал-соціялізмові. Він накликує створити у Польщі справедливий соціяльний устрій. Це гасло само собою підчеркує, що головну небезпеку проф. Стржинський добачує в московсько-комуністичному

імперіялізмі — зрештою він говорить про це й експрессіс вербіс.

Нема потреби виясновати, який саме зміст крие в собі комуністична небезпека для польської держави. В гру входить не тільки дальша державна приналежність територій з непольською етнічною більшістю населення. Небезпека комунізму сягає глибше, бо перемога комунізму в Польщі зробила би з неї складову частину СССР, такою, якою нині є Україна.

Коли ми пишемо про ці речі, то не тому, що хочемо вчити поляків, чи щонебудь їм радити. Ні! Ми примушені до того тою безуспішною боротьбою, що її від літ ведемо передовсім з пануючим політичним режімом на Волині та Поліссі. Це Волинь і Полісся маємо на думці. Ми знаємо, що там зростає постійно комунізм і питаємо, чому нам — українському громадянству — унеможливлюють боротьбу з ним? Очевидно, добро української нації не може бути вистарчальним аргументом для польської опінії. Тому ми змушені оперувати аргументами, що випливають із польської держ. рації. Ми свідомі, що комунізм дуже шкідливий для нас, для нашого національного організму. Але знаємо, що комунізм одночасно не є добром і для польського державного організму. І тому на закінчення ставимо запит під адресою польського політичного світу: Для кого небезпечніший зріст комунізму на українських територіях, що входять у склад Польщі: для українського національного організму, чи для польської держави?

ВОЛИНЬ ШУКАЄ БОГА!

(Репортаж зза сокальського кордону.)

Три міліони українського населення в межах польської держави живуть за північ від сокальського кордону.

Сокальський кордон є парадоксом. На ньому нема граничних стовпів, ні митної сторожі, російсько-австрійські станиці переорав давно плуг нашого селянина. А проте він істнує і ділить життя нашого народу на два відмінні комплекси. Бо є два роди кордонів: ті, що їх визначають стовпами і ті, що їх покладають між душі; перші ділять територіяльно, другі — роз'єднюють людей.

Писати про проблему сокальського кордону — це ніяка атракція, бож про це писалося вже не раз навіть на сторінках нашої преси, яка не дуже любить встрявати у „провінціональні" справи. Одначе побувати на наших північних землях справді цікаво, а навіть подекуди корисно. Правда, не є це краї цілком нордичні, ані нема в них білих медведів, які притягнулиб туристів, але неодин — скажім бомбастично — бігун там ще й досі відкрити можна, тож ризикувати цікаво і варто.

Хто подорожуватиме волинськими шляхами, зауважить на перехрестях доріг характеристичні дороговкази, прибрані в урядові барви й урядові написи. Щож тут дивного? — скаже лаїк. — Стовп стовпом, тай годі! Людина з археольогічним чуттям зацікавиться таким стовпом ближче і відкриє на ньому кілька ріжних верстов; під урядовим кольором запримітить німецькі барви, колупаючи от хочби нігтем, дошкрабеться до правдивого царського „знамені". Це замість лекції історії останніх десятиліть сказатиб — наглядне навчання.

Волиняки незвичайно милі люди і як господарі і як принагідні знайомі, от хочби візники. Мій візник (їду селянським возом у містечко Т.) типовий волинський дядько, який про себе готов усе сказати, що він дурний, але коли його тягнути у непевну справу, завсіди має готову відповідь, що він не дурний. Мій дядько має добрі коні і курить поганий тютюн. Час до часу повертається до мене і питає, що там чувати в світі. Коли в'їздимо в болотнисту вуличку містечка та минаємо „фіґуру" (хрест), дядько знімає шапку, щоб перехреститись. На хресті, що похилився від старости, поставив хтось пусту пляшку з горілки. Люди йдуть поруч хреста і хрестяться, здіймають шапки — і нікому на гадку не прийде скинути пляшку.

Волинські містечка мають у собі дещо з романтики, стрінете в них пейсатих і голених жидків, трохи старої та занедбаної архітектури і місцевих урядовців, що ходять на місцеве пиво до місцевого чеського пивоваря. Є це церква — часом деревляна, часом мурована — і завсіди мурований костел. Часами є їх більше, коли взяти на увагу „народові" каплиці, або сектантські доми молитви.

Волинь шукає Бога. Волинь, що корчиться з матеріяльної нужди, шукає світла для духа. В Л. Іван Ступа кинув плуг і 9 десятин, що їх цим плугом 50 років орав, витесав хрест з вербового дрючка і пішов проповідувати близький кінець світа. Коли я пробував схопити його на фотоплівку, казав мені битись у груди, бо царство антихриста вже надходить. За Іваном Ступою бігають юрби селянських босих дітей — Іван Ступа благословить їх вербовим хрестом, цитуючи Христові слова.

В Н. люди перестали ходити у церкву. Молоді тому, що „Бога нема" — „Бога видумали буржуї, щоб дурманити народ". Молоді читають присилані безплатно або нелеґально ґазети, слухають „шуму колхозних тракторів" і відсиджують цілі роки у вязницях за „майбутній, ідеальний — справедливий лад". Старі судяться за землю і будують дім... молитви.

Волинь — блаженна сторона під блакитним небом — це країна тâксамо цікава, як і незнана. В якомусь селі між Почаєвом і Луцьком відвідав я взірцеву кооперативу, подивляв імпозантний розмах молочарської праці, слухав чудової відправи українською мовою у місцевій церкві.

Другого дня ночував я в іншому селі, де припрошували мене закоштувати „ґандзі" (варений денатурат з молоком) та послухати „служби" місцевої секти, якої квінтесенцією був безліч разів повторюваний псалом на нуту „Ой не ходи Грицю"...

В З. є новозбудований римо-католицький костел для тамошніх кольоністів. Але тамошні кольоністи не ходять до тамошнього костела, бо будують собі „свій", народовий, де не чути латини і де шлюб, хоча неважний і без акту, всеж таки на половину дешевший.

Читаємо в періодичній літературі, що Волинь, або загальніше „креси", матимуть велике майбутнє станують високо-культурною країною. Це правда. На Волині вже сьогодні стрінете чеські, а біля них і українські села, в яких люди ходять по тротуарах; чехи читають свої ґазети зі „златої Праги", українці пренумерують пресу галицьку і свою власну, що починає народжуватися та промощує собі шлях на села, а разом і українці і чехи моляться в одній православній церкві. Можна без застережень твердити, що є такі місцевости, де культура і в духовому і в матеріяльному розумінні росте як хміль у тамошніх плянтаціях.

Формально — Волинь одноцільна політично суспільна країна, де українське населення у всьому йде рука в руку з урядом. Це не перешкоджує урядовій „Ґазеті Польскій" мало не щодня писати про присуди за приналежність до КПЗУ або ОУН. Патріотична українська преса

о. О. ПРИСТАЙ. 24

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Будучи в Польщі, я хотів купити собі ланок двірського поля. Як знаєте, я привіз з Америки 6.000 долярів. Але влада заборонила в Галичині дідичам продавати землю українцям. Тому я пустився на штуки. Мав я в Лубянці одного приятеля поляка. Він намовив мене, що сам купить мені лан у дворі. Потім перепише на мене куплений ґрунт. Я дав йому 5.500 долярів і він купив файний ланок двірського поля та заінтабулював на себе. Потім цей зрадливий та обманливий „приятель" не хотів відінтабулювати й передати мені те поле, що купив за мої гроші. Процесуватися я не міг з ним у пануючих там умовинах. Зрештою і так був би не виграв процесу.

В Америці я втратив своє здоровля, бо самі знаєте, як я тяжко гарував на той гріш, що за нього тепер інший панує. Я лишився на леді із мене зробився чистий жебрак! Змилосердіться наді мною нещасливим і видістаньте мене з Канади до Америки, бо тут я ніколи нічого не дороблюся!...

Хто старшого не слухає, той песьої шкури слухатиме! — каже правильно народня приповідка. Це часто справджується в практичному житті і справдилося воно теж на біднім Федеві Вербицькім. Він, до речі, не був злий чоловік. Умів читати й писати, належав до церковного хору, пильно працював у фабриці, де наставники навіть дуже хвалили його, виконував гарно свої християнські обовязки, значить: ходив до церкви, сповідався і причащався та брав участь у громадськім житті. З нього булаб золота людина, колиб не ті людські гордощі. Був дуже зарозумілий. Мовляв, він ліпше знає від старого попа. Вийшло таке, що піп у дзвін, а дідько в клепало... Я радив Ф. Вербицькому так щиро, як тільки може радити той, що сам вийшов зі селянського роду. Колиб він був послухав мене та вдержався зі своїм відїздом бодай пів року, доки не управильнились відносини в краю, то не втратив би був своєї кервавиці. Гіркий досвід навчив його, що „свій розум май, але старших ради ся тримай!" Чи буде це пересторогою для інших?

Між нашими американськими емігрантами були такі, що добре думали, але не так робили. А інші знову тільки снували собі пляни, але рук до них не прикладали. На жаль, найменше було тих, що мали добрі наміри та ще краще здійснювали їх своєю працею. Вони доробилися чогось і жили потім гарно.

Українські емігранти прийшли з країни нужди й темноти. Були найбідніші. Але здавалося, що опинившись в Америці серед добробуту, візьмуться до праці, придбають собі щось путнього і надолужать бодай у деякій частині свої давні злидні. Та небагато з них дбало про забезпечення свого існування. Бо не мали доброго прикладу в Старому Краю, що дуже впливає на людей. А в Америці не вміли використати сприятливої нагоди, щоб навчитись від чужих, як треба жити. Своїх, старших віком і досвідченнях, не слухали, бо на це не дозволяла їм гордість. Вони-ж були вже „американці"! Потім не диво, що Ф. Вербицький та інші самі спричинювали собі нещастя.

Частина друга: Вежа Народів.

1. ПРАВДА И ДЕМАГОГІЯ.

Свобідна й щира дискусія знайде завсіди дуже вірних приятелів правди. — Ґ. Кампбел.

Описуючи враження, що його зробило на мене американське населення, зупинюся передовсім на іміграції жидівській і муринській, а потім коротше на ірляндській, італійській і т. д. Роблю це тому, що американські жиди й мурини найбільше зацікавили мене. Із цих двох народів моглиб американські земляки брати собі приклад, як улаштувати своє життя в країні багатій, великій і найсвобіднішій на цілому світі.

У Старому Краю я малощо знав про жидів, бачив тільки, що вони майже такі самі люди, як ми. Ріжнилися лише тим, що займалися торговлею і часто ошукували нашого нехарапутного дядька. Щойно в Америці почав я докладніше їм приглядатися і доглянув в них багато цікавого.

Колись багато українських інтеліґентів нападало на найбільшого галицького мислителя, Івана Франка, за його вислів, мовляв, він не любить Руси за її нездарність й інші погубні прикмети. Тимбільше готові тепер мене відсудити й причепити мені латку, буцімто я жидівський приятель. Іван Франко ствердив, що у нас брак глибокого, світового способу думання. Тому він не любив нашої, замало сказати тяжкої, але таки направду назадницької інтеліґенції з її галицько-загумінковим духом.

Жидів можна не любити за їх погану вдачу, одначе второпність, зручність, підприємчивість і хист влаштувати собі вигідне життя в цілому світі, а навіть у ворожо настроєних до них осередках, ми повинні не лише подивляти, але й пильно наслідувати. В нас вкорінився шкідливий і зовсім дитячий пересуд про жидів, нібито вони багатє дурніші від нашого хитрого й великомудрого дядька. Нарід оповідає собі ріжні жартівливі нісенітниці, якто наш дядько здурив жида й казав йому лізти на грушку по дзвінятка (подвійні горнятка) з грішми, що їх залишив покійний тато. При тім дядько показував жидові гніздо осей чи шершенів. Іншим разом радив, щоб жид сидів сім днів на гарбузі, як квочка на яйцях. А потім з гарбуза виколиться лошак...

(Далі буде.)

...ює стоїть на становищі, що Волинь суто національно земля 40-мільйонового українського народу. І ніяким поруч постійного зросту польського елементу*) не можна заперечити факту істнування в волинських містах щупко зорганізованих „чужих" груп; і не закриє дійсности факт, що сила осаднецької молоді має „червоні" душі... Волинь — це країна антитез і парадоксів. У своїй історичній рубриці має ця земля імена найславніших людей, криє в собі безліч історичних памяток нашої золотої доби і возить золоті... „пятьрубльовки" від золотих, емітованих державною монетарнею.

Але помимо усього все сказане, Волинь — найспокійніша в світі земля. Бореться з кривдою, працює, святкує щороку традиційні Шевченківські роковини та живе окремим життям. Пишається огірками в меді, що весни відцвітає морем вишневих садків і... проглочує американські доляри для справи вічного спасення.

Так! Волинь — країна парадоксів.

Роман Чучванович.

*) Урядова статистика каже, що на Волині повстало по війні 167 польських осад-кольоній, де живе 2.960 родин. Ті родини мають 12.263 дітей, з яких понад 6.000 у шкільному віці. Всі ті діти мають забезпечену науку в польських школах.

Постанова суду Т-ва Письменників і Журналістів.

З приводу статтей ред. Д. Палієва і звязаних з ними справ.

Суд Товариства Письменників і Журналістів ім. І. Франка, зложений з членів ред. Льва Лепкого, д-ра Матвія Стахова, інж. д-ра Евгена Храпливого і заступника члена ред. Василя Софроніва-Левицького, розглянув всебічно справу статтей ред. Дмитра Палієва в „Батьківщині", що були відповіддю на статтю ред. Володимира Целевича, і по переведеній розправі в днях ... і 28. IV. та 4. V. 1936. на основі зізнань свідків та розглянених усіх документів, звязаних із цією справою, прийняв таку

ПОСТАНОВУ:

1. Член Товариства ред. Дмитро Палліїв винен, що в статтях I—XI у „Батьківщині", які були відповіддю на статтю ред. В. Целевича, перейшов усякі межі свободи політичної критики та дозволеної оборони особистої чести і без якоїсь оправданої причини, в абсолютно недопустимий спосіб зачепив інші особи й установи, підіймаючи проти них публично недоказані заміти такого характеру, що вияснення тих замітів та обставин справи є неможливе, а воно булоб таке, що мусілоб вносити у суспільне життя деморалізацію.

Цей вчинок ред. Д. Палієва тяжко нарушує етику журналіста-громадянина і тому ред. Д. Палієву належиться строга догана і рішуча пересторога.

2. Член Товариства ред. Володимир Целевич винен, що у своїй статті в „Ділі" з дня 7-го вересня 1935 р. підняв легкодушно, без достаточної основи особистий закид проти ред. Дмитра Палієва, що нібито він допустився якихось грошевих „здєлок" із громадськими грішми, натякаючи на присвоєння 10 дол., хоч він мав можність перевірити неправдивість цього закиду.

Такий неоправданий та образливий закид проти другого члена Товариства нарушує правила товариської поведінки журналіста-громадянина і за це належиться ред. Володимирові Целевичеві упімнення.

МОТИВИ.

I). Суд має обовязок розглянути справу, по своїй суті дуже тяжку, бо вона одночасно зачіпає з одної сторони питання свобідної політичної критики та з другої сторони питання журналістичної етики.

Суд, згідно з основними принципами Товариства Письменників і Журналістів ім. Івана Франка, признає **право свобідної політичної критики**, а вслід за тим **право свобідної політичної полеміки** не тільки за найкардинальніший принцип, з яким стоїть і паде **здорова громадянська журналістика**, але він також признає її одною з найважніших основ здорового розвитку і поступу кожного суспільства, зокрема недержавної нації. Границею цього права є тільки добро цілого суспільства та честь окремих громадян і громадянська етика. Тому суд не займався зовсім питанням, чи ця або інша стаття члена Товариства містила оправдану і слушну або неправильну політичну критику інших українських політичних груп, коли дана стаття не переступала означених угорі меж свободи критики. Оцінка такої критики — це справа виключно **активної** політики, щодо якої ніколи не можна осягнути повної однодушности поглядів усіх нормально розвинених і свобідних громадян.

II). Спираючись на цій засаді, суд оцінив стверджений ним фактичний стан так:

1) Ред. Палліїв помістив у „Батьківщині" низку критичних статтей і заміток проти політики УНДО та проти метод громадянсько-політичної поведінки окремих діячів УНДО, в тім числі також статті, звернені проти ред. Целевича.

Ред. Палліїв на основі засади свобідної критики, виходячи з іншого погляду на завдання української політики, мав громадянське право публікувати згадані статті.

Не входячи в те, чи зміст цих критичних статтей політично раціональний, суд стверджує, що ці статті в нічім **не нарушили засад журналістично-громадянської етики.** Зокрема не нарушувала цих засад, раціональна чи не раціональна, політично-громадянська оцінка, яку дав ред. Палліїв для факту декларації ред. Целевича, що її він зложив у берестейськім арешті, та в якій він заявляв, що рішив раз на все усунутися з політичного життя.

2) На ці статті Палієва відповів у свою чергу ред. Целевич статтею у „Ділі", в якій він старається опрокинути політичну критику ред. Палієва, а разом з тим переходить до критики його особистої поведінки. Ред. Целевич ставить у цій статті проти ред. Палієва цілу низку замітів політичного і чисто особистого характеру, як те, що

а) ред. Палліїв не має морального права робити нікому закиду у справі зміни орієнтації, бо він сам уже перебув орієнтацію на Схід і навіть їздив для реалізації цієї орієнтації;

б) ред. Палліїв діставав нараз по кілька платень („посольську платню, платню начального редактора і платню заграничного референта УНДО");

в) ред. Палліїв „має масло на голові", бо на процесі з ред. Іваном Тиктором вийшли його грошеві „здєлки".

Хоч політичного заміту ред. орієнтації на Схід з товариських причин не повинен був ставити саме ред. Целевич, як колишній товариш у спільній партії, а ще раніше товариш в інших вужчих організаціях, бо будучи у спільній організації, він тимсамим виправдував ту політичну орієнтацію ред. Палієва, то все таки тим замітом ред. Целевич не нарушив журналістичної етики. Ред. Целевич оправдано підносить у своїй обороні ту обставину, що його заміт у сторону ред. Палієва щодо його колишньої орієнтації був дуже загальниковий, без ніяких конкретних даних і тому не міг „деконспірувати" поїздки ред. Палієва до Харкова в 1923. році, а то тимбільше і ще важніше, що про цю поїздку до Харкова виразно написав перший сам ред. Палліїв у „Новім Часі" ч. 219 з 1933 року. Таким способом не міг ред. В. Целевич у цій справі „деконспірувати" ред. Д. Палієва у 1936. році.

Заміти ред. Целевича на адресу ред. Палієва, означені під б), є питанням громадянської критики, а не особистої образи чи нарушенням громадянської етики.

Зате суд є того погляду, що заміту під в) про „масло на голові і т. д." ред. Целевич не смів підіймати. Цей заміт у звязку з іншою заміткою „Діла" виразно натякав на справу здогадного присвоєння собі ред. Палієвом 10 долярів із громадянських грошей. Ред. Целевич, підносячи такий образливий заміт, мав обовязок перевірити його основу в **першім джерелі,** себто у д-ра Дмитра Левицького, а не повинен був спиратись виключно на заяві самого ред. І. Тиктора, який сам джерельно справи не міг знати, а знав тільки з другої руки — з кругів УНДО.

Суд провірив мериторично справу 200 долярів і ствердив, на підставі письменної умови між д-ром Д. Левицьким і ред. Палієвом, що це була **формальна** особиста позичка ред. Палієва на купно уділу в „Новім Часі". Цю суму взяв д-р Д. Левицький з Фонду Допомоги Голодному Селу, але згідно з його заявою цю суму повернув до Фонду з власних грошей. Ред. Палліїв зобовязався до року повернути д-рові Д. Левицькому цілу суму 200 долярів без процентів готівкою або віддати йому власність 20 прц. уділів у „Новім Часі". Крім того зобовязався ред. Палліїв редагувати „Новий Час" у дусі платформи УНДО." Суд ствердив, що ред. Палліїв досі не повернув ані 200 долярів д-рові Д. Левицькому, ані не передав йому власности 20 прц. уділів у „Новім Часі".

Таким чином ред. Палліїв мав **формальне** право з одержаної формальної позички вжити 10 долярів чи іншу суму на власні потреби, бо ці гроші були дані до його формального розпорядження, а тільки з метою дістати уділ у „Новім Часі" і редагувати його в дусі платформи УНДО, а ред. Палліїв це осягнув сумою 190 долярів.

Для ред. Целевича прийняв суд як облекшуючу обставину те, що ред. Палліїв не віддав справи заміту, піднесеного ред. І. Тиктором, до громадянського суду і цим міг викликати непорозуміння у цілій справі.

З того становища суд уважає упімнення для ред. В. Целевича за справедливо вистарчальне.

3) Ред. Д. Палліїв мав право й обовязок боронити себе перед замітами, видвигненими ред. Целевичем, однак при тім він мусів берегти принципів громадянсько-журналістичної етики. Беручи на увагу образливий заміт проти особистої чести (спроневірення), видвигнений проти нього ред. Целевичем, міг він **самому** ред. Целевичеві відповісти навіть безоглядно, бо в тім випадку він діяв би у справедливій обороні, при чому треба би брати під увагу можливий і природний афект у того роду справі. Наслідком цього навіть деяке переступлення межі справедливої оборони супроти **самого** ред. Целевича булоб оправдане.

Тимчасом відповідь ред. Палієва є такого змісту, що вона не покривається навіть з найліберальнішим правом оборони. Ред. Палліїв говорить у своїй відповіді абсолютно без ніякої потреби своєї оборони про такі справи, як: а) здогадне зазублювання членів партії (Національної Роботи) з нелегальною конспіративною організацією УВО, б) здогадне фінансування „Нового Часу" проводом УВО, в) зміна редакторів у „Новому Часі", здогадно роблена проводом УВО і т. п. Напроваджувані ред. Палієвом здогадні факти зовсім не потрібні для вияснення закиду, чи він їздив, чи не їздив до Харкова (що врешті він сам писав у „Новому Часі" в 1923 р.), як також вони абсолютно не мають ані мериторичного ані навіть часового звязку зі справою закиду присвоєння 10 дол. Ця остання справа відноситься до 1935 р. і є окремою для себе справою, що абсолютно не має ніякого відношення до питання, чи УВО було зазублене з партією „Нац. Роботи", чи фінансувало видання „Нового Часу", в який спосіб це ділося внутрі УВО і т. д.

Оповідаючи про ті справи публично в газеті редактор Палліїв допустився евентуальних двоз...

дуже тяжких провин: А) Коли ці обставини, які наводить ред. Паліїв у своїй статті, правдиві, то ред. Паліїв допустився страшної провини віроломства супроти колишніх своїх товаришів нелегальної роботи в УВО, яким він обовязаний не зраджувати їх звязків з УВО. Коли ці обставини правдиві, то вони деконспірують цілий гурт осіб без їх згоди і можуть бути проти них при відповідних обставинах підставою для нагінки. Вкінці в тім випадку публікація цих обставин ломить довіря у словність українських громадян. Б) Колиж ці факти й обставини, які навів ред. Паліїв, неправдиві або перекручені, то тоді ред. Паліїв допустився не менш важкої провини — безпідставного очорнення, яке може зачепленим ним громадянам чи гуртам принести ненаправні громадянські шкоди.

Суд не мав змоги з природи річи перевірювати правдивість чи неправдивість цих здогадних фактів, наведених ред. Палієвом. Але без огляду на їх фактичну основу — публікація їх, як виведено вище, є в українських громадських відносинах небувала, а провина ред. Палієва дуже тяжка.

Оправдати того роду провини не можна афектом, бо ред. Целевич оповістив свою статтю, в „Ділі" 1935 р., а ред. Паліїв опублікував свої статті в березні 1936 р., отже мав багато часу докладно передумати та перевірити вибрану собою методу своїх статтей. Навпаки, цей факт що статті були оповіщувані в часі аж кількох місяців, є обтяжуючою обставиною для провини ред. Палієва.

Ред. Паліїв як старший і провідний журналіст мав обовязок пильнувати здорових громадянських метод у журналістиці у своїх власних статтях, своєю поведінкою, суперечною із засадами журналістично-громадянської етики, він давав згіршення всім молодшим журналістам. Провина ред. Палієва лежить саме у тім, що він легкодушно забув про цю свою обовязкову відповідальність.

Суд не міг взяти під увагу оборони ред. Палієва у тім напрямі, що ці речі зачіпив ред. Целевич, отже він їх опублікував на відповідальність ред. Целевича, як „історію". Ці оповіщені ред. Палієвом здогадні факти, звязані з нелегальною організацією, ще не є „історією" і про це мав ред. Паліїв відповідальний обовязок знати. По друге, ред. Целевич у своїй статті ніяких здогадних обставин з нелегального життя, не оповіщених дотепер, не описував. Вкінці треба замітити, що статті ред. Палієва в цих частинах не були громадянською дозволеною критикою метод іншої політичної організації, зокрема в данім випадку нелегальної УВО, бо ця частина статтей ніякої критики не містить, а тільки без ніякої конечности вмішує у справу і зачіпає особи поіменно, або цілі гурти й установи, в яких відразу можна ствердити конкретні особи. Все це дуже обтяжуючі моменти для ред. Палієва. Не є ніякою облекшуючою обставиною для ред. Палієва те, що в однім місці стаття ред. Целевича була образлива для ред. Палієва. Річ у тім, що поголоску про здогадне присвоєння ред. Палієвом десяти дол. повторив ред. Тиктор ще з 1934 р., а за ним це видрукувало „Діло", отже вже в 1934 р. мав ред. Паліїв обовязок перевести вияснення цієї справи у громадянськім суді. Колиж він цього не зробив, то не може покликуватись як на облекшуючий момент на те, що інші громадяни не мали у справі оборони його чести більшої обережности, ніж мав він її сам.

У цім стані річей мусів суд приняти як за справедливу наведену у постанові кару з тим, що припинення у членських правах не накладає суд тому, що вже Рада Товариства оправдано припинила його в членських правах від 19. березня — по день видачі нинішньої постанови.

III. Ред. Паліїв поставив вимогу, щоб суд притягнув до відповідальности авторів статтей у „Ділі" і „Новім Часі", що були відгомоном його IX. статті. Цього суд не міг зробити тому, що ці статті не підписані, отже за них відповідають лише „відповідальні редактори", які не є членами Т-ва Письменників і Журналістів і тимсамим не підлягають дисциплінарній процедурі Товариства.

Суд міг розглянути ці статті лиш обективно, не зачіпаючи самих авторів. У цій справі суд признав статтю „Діла" „На дні" за переступаючу права здорової журналістичної критики. Затеж обі статті „Нового Часу", хоч декуди надто гостро висловлюють своє відношення до обективного змісту IX. статті ред. Палієва, то всеж не переступають меж оправданої оборони, яку спричинив сам ред. Паліїв супроти видавництва „Нового Часу" своєю засудженою IX. статтею.

IV. При всебічнім розгляді цілої справи, звязаної з вище описаними статтями ред. Палієва, суд однодушно є того глибокого переконання, що не тільки ціла та полеміка не відповідала правилам журналістичної поведінки, але й причинялася до внутрішнього ослаблення громадянського життя. Тому суд є тої думки, що на будуче подібна полеміка не сміє в нас повторитися.

У Львові, дня 4. травня 1936 р.

М. Стахів. В. Софронів-Левицький, Е. Храпливий, Л. Лепкий.

Рада Т-ва затверджує постанову Суду і накладає на:

ред. Палієва кару строгої догани і рішучої остороги;

ред. Володимира Целевича кару упімнення.

Львів, 14. травня 1936.

ЗА РАДУ Т-ВА ЖУРНАЛІСТІВ І ПИСЬМЕННИКІВ ІМ. І. ФРАНКА:

Роман Купчинський, голова.

Копії цієї постанови переслано ред. Д. Палієву і ред. В. Целевичеві та крім того до оповіщення Редакціям: „Діло", „Новий Час" та „Українські Вісти".

Мирон Коновалець, секр.

*

Прим. Редакції. Поміщуючи вище без ніяких змін комунікат Ради ТОПЖ, зазначуючи таке: Що торкається осудженої у вищенаведеному комунікаті статті „На дні" — признаємо помилку з поміщенням її. Хоча Редакція, друкуючи щонебудь, за ввесь матеріял бере відповідальність, проте дозволимо собі виявити, що в даному випадку стаття „На дні" не походила зпід пера ніодного члена Редакції.

СЕЛЯНИ ТА ХЛІБОРОБИ.

БЕРЛІН, 15. 5. ПАТ. Німецький міністер господарства Дарре повідомив усі уряди, що згідно з законом про дідичтво титул „селянина" (Бауер) належиться лише власникам т. зв. дідичних господарств. Всіх інших власників ріллі слід називати „хліборобами" (Ляндвірт).

ЗА ДЕРЖАВНУ ЗРАДУ.

БЕРЛІН, 15. 5. ПАТ. За державну зраду засудили двох громадян Чехословаччини: Альфонса Бема на досмертну вязницю, Осипа Бема на 8 років.

ПРО ЩО ГОВОРИВ ГІТЛЕР З БРИТ. АМБАСАДОРОМ?

БЕРЛІН, 15. 5. Авас. Британські та німецькі політ. круги не говорять нічого про зміст розмови Гітлера з брит. амбасадором Фіпсом. Припускають, що йшло про приспішення нім. відповіди на квестіонар та про візиту брит. державного мужа в Берліні.

ВИНЯТКОВИЙ СТАН В ЕСПАНІЇ ПРОДОВЖЕНИЙ.

МАДРИД, 15. 5. ПАТ. Постійна комісія кортезів погодилася — після півгодинної дискусії — продовжити винятковий стан на місяць.

ЦЕРКВИ ГОРЯТЬ.

МАДРИД, 15. 5. ПАТ. У Каркакенте (пров. Валенсія) підпалили одну церкву та один монастир; поліція привернула лад.

ПОЛІТИЧНІ АРЕШТУВАННЯ В ІРЛЯНДІЇ.

ДЕБЛІН, 15. 5. ПАТ. Вчора вечором поліція арештувала на передмісті Дебліна коло 30 молодих людей, що відбували тайні сходини республиканської організації.

Еміграційні справи.

КОНТИНГЕНТ ВІЗ ДО БРАЗИЛІЇ.

Бразилійська влада повідомила Еміграційний Синдикат про визначення контингенту віз до кінця 1936 р. Коли йде про хліборобів, визначено квоту 1373 осіб, для нехліборобів 152 осіб. Дітей нижче 14 років не вчислюється.

До категорії емігрантів, що можуть дістати візу поза квотою, належать: а) жінки і неповнолітні діти (що не скінчили 21 років), б) доньки вище 21 років, наскільки є на удержанні родичів, які живуть у Бразилії, в) усі, що мають афідавіти, виставлені бразилійською владою.

Неясна справа з кулями дум-дум.

АБІСИНСЬКІ ДИПЛЬОМАТИ В СІТЯХ ІТАЛІЙСЬКОЇ ІНТРИГИ

ЛЬОНДОН, 15. 5. ПАТ. Як відомо, свого часу Італія висунула перед Лігою Націй обвинувачення, що Абісинія замовила в Англії та за згодою брит. уряду великі скількости куль дум-дум. Тепер щоденник „Дейлі Телеграф" кидає світло на ту справу. Виявилося, що якийсь полк. Маціец, який торгує зброєю, запропонував абіс. послові в Льондоні д-рові Мартінові продажу куль „з мягкими кінцями". Не знаючи, що йде тут про кулі дум-дум, дав дозвіл на закупно на імя Маціеца, який сейчас пропав безслідно. Замовлення не виконали, ні одної кулі думдум не вислали до Абісинії, але інтрига повелася. Маціец віддав здається дозвіл, підписаний абісинським послом італ. розвідці, а дипльоматія вихіснувала її на женевській арені.

З організаційного руху.

Організація міщан у Ходорові.

В суботу 9. травня відбулися в год. 19.30 у виповненій по береги великій салі Українбанку *сходини українських міщан міста Ходорова*, щоб відбути нараду в справі заснування організації українського міщанства в Ходорові. Ці справді цікаві та для настроїв українського міщанства дуже знаменні сходини скликав молодий свідомий ходорівський міщанин п. *Михайло Саляк*. Зборам проводив *дир. Филимон Пеленський*, секретарював п. *Ференчак*. Реферат про потребу станових організацій у нашому народі, зокрема про потребу організації українського міщанства, виголосив *ред. Зенон Пеленський*. Присутні з пильною увагою вислухали виводів реферату про значіння міст і міського живла в житті культур і народів, особливож про окаліччіння українського народу, спричинене браком власних національних міст. Свій реферат прелеґент закінчив висновком, що опанування міст на нашій землі українським національним живлом є одною з найбільш кардинальних передумовин повного політичного відродження українського народу. Але єдиний шлях і єдиний засіб для цього — це міцна організація українського міщанства.

По рефераті вивязалась кількагодинна дуже цікава, місцями навіть пристрасна дискусія. Місцеве українське міщанство починає вже нарешті розуміти вагу своєї незалежної станової организованости. Складаються на це різні обставини. Одною з найважніших є свідомість повільної *пролетаризації* міщанства як стану, свідомість того, що діти й унуки заможнього колись тутешнього міщанства мають щораз непевнішу базу свого соціяльного істнування. Прозябає за тим зрозуміння, що рятунку перед своїм становим занепадом треба шукати у власній становій организації. Іншим не менш важним мотивом є щораз сильніша свідомість національного *відступу* українства на терені міст, свідомість того, що місцеве українство є щораз більше спихане до стану національної меншости! Місто, в якому ще не так давно, бо в 1914. р., українці мали абсолютну більшість — сьогодні начисляють вони ледви 39 відс.! До ось такого відукраїнщення міста причинилася в сильній мірі *індустріялізація* містечка, у якому є величава цукроварня, беконярня, електрівня, цегольні, машинові варстати, сильно розбудована вузлова залізнича станція, арештюож піла

...тах ще й інших дрібніших промислових обєк-тів. Мірою росту міста є його буджет, який в останньому році дійшов до 193.000 зол., отже він більший, як буджет цілої повітової самоуправи! Участь українців в управі містом мінімальна. Компроміс, заключений при виборах до міської ради, переведено з українського боку досить не-щасливо і само діяльність українського клюбу на терені міської ради була підчас зборів причи-ною пристрасних атак. Досить сказати, що в ча-сі, коли місто ухвалило для польської місцевої гімназії, для „Огниська“, „Т. С. Л.“, всяких польських товариств і „ліг“ суми, які разом ідуть у грубі тисячі то для українців найшлося ледви 500 чи 600 зол. на Рідну Школу й За-хоронку, з тим, що вдобавок вирінули сумніви, чи й ті „субвенції“ будуть їм виплачені!... Пі-ше й те, що один з українських рад-них тут це й то, що один з українських рад-них голосував за таким буджетом, інший знову вже другий рік взагалі не показується на за-сіданнях міської ради, дарма, що це людина мо-лода, свідома й високо освічена. Не менше огір-чення викликує серед українського міщанства факт зачужування міста насланими комуналь-ними урядовцями й функціонарами, які з містом нічим не звязані й не мають до нього ніякого по-чуттєвого внутрішнього відношення. Тут укра-їнські міщани вже солідарні з польськими, які теж боронються проти чужих, особливож неарій-ських зайд.

У вислідї довгої дискусії, в якій брали участь визначні громадяни й міщани Ходорова, рішено одноголосно заложити *„Організацію Укра-їнців Міста Ходорова“*, в якій українські місцеві, особливож міщанські елементи найшлиб відпо-відну форму для вислову й оборони своїх життє-вих потреб і постулятів. Вибрано ініціятивний комітет в 7-ох осіб, якому Збори передали дору-чення опрацювати відповідні статути, намітити пляни праці, виробити організаційну схему та скликати у найближчому часі установчі загальні збори наміченої організації.

Як дуже позитивне й відрадне явище треба відмітити з цього приводу незвичайно гарну й по-зитивну поставу місцевої української молоді, яка залишила вже за собою роки спротиву й неґації і старшим громадянством, при чому дуже часто надає справам свій специфічний напрямок. Силь-ну активність виявили на цих зборах передовсім молодші міщани і це подає надію, що проєктована організація не тільки зреалізується, але й розви-неться у здорову життєздатну установу.

Учасників зїзду було понад 120.

Новий президент міста Львова.

В четвер 14. травня ц. р. відбулося засідання міської ради, на яке прийшли всі начальники ви-ділів міської управи, директори підприємств та богато міських урядовців. Ґалерії виповнила вщерть публика. Після вибору предсідника на внесок польського клюбу радних вибрали прези-дентом д-ра Станислава Островського, який був дотепер віцепрезидентом. На 67 відданих голосів за д-ром Островським впало 44 голоси, 23 було не важних. Вечором в готелю Жоржа з нагоди ви-бору нового президента уладили бенкет. Д-р Ст. Островський уродився 1892. р. у Львові тут хо-див до гімназії та на університет. Є загально ві-домим лікарем, доцентом університету у Львові.

Новий президент Банку Польського.

Пос. Владислава Бирку призначили прези-дентом Банку Польського. В. Бирка уродився 1878 р., у Самборі, правничі студії кінчив у Львові. Опісля працював у міністерстві скарбу у Відні, в 1917. р. перейшов до Варшави.

Мавзолей для єгипетського національного героя.

КАІРО, 15. 5. ПАТ. Єгипетський уряд рішив перенести до спеціяльного мавзолею тіло твор-ця єгипетського незалежницького руху та вож-да протианґлійського повстання, Заґлюля Паші.

В обороні Сокільської Орґанізації.

Комунікат Старшини Сокола-Батька.

Українська руханково-спортова орґанізація „Сокіл-Батько“, основана 1894 р., перша серед українського народу старалася пропаґувати ідею фізичного виховання. За сорок літ свого істнування вдалося їй зорґанізувати найширші верстви нашої суспільности. Сокільська Орґані-зація перша впоїла в наше село дисципліну, по-чуття національної гордости, попри замилуван-ня до руханки та спорту. Методи, що їх при-стосовує Сокільська Орґанізація при орґанізу-ванні гнізд на селі, найшли серед нашого села широкий відгомін. Село горнеться до Сокіль-ської Орґанізації з великою охотою і творить нові гурти соколів, що в 1914 р. творили по-важну силу: у цілому краю було 886 гнізд та 53.570 соколів і сокілок.

„Сокіл-Батько“, як верховна орґанізація, на-давав та надає головний напрям у цілому со-кільському життї, служить усім гніздам порада-ми, видає руханкові та спортові підручники, пе-реводить руханково-спортові курси, вишко-лює інструкторів фізичного виховання і т. д. Довголітній досвід, практика в терені, знання душі й потреб нашого села й міста виробили в сокільському проводі своєрідну методу праці, що полягає на постепенному й систематичному розвої фізичного виховання та виключає неси-стематичність і безплянові́сть. Статут „Сокола-Батька“ говорить виразно, що як руханково-спортове Товариство дбає про розвій руханки та спорту серед українського громадянства; тимто й „Сокіл-Батько“ вповні має право ве-сти спортові вправи у сокільській праці.

Програму цілорічної руханково-спортової праці для всіх сокільських гнізд у краю укладає „Сокіл-Батько“ дуже дбайливо та заздалегідь проголошує її на ввесь рік так, що кожне гніздо знає вже наперед, що має виконати в кожному місяці впродовж цілого року.

З огляду на такий розподіл праці сокільський провід не може дозволити, щоби в працю со-кільських гнізд вмішувались посторонні чин-

Ц. РАВНІНҐАВС.

ДІВЧИНА З КОРОТШОЮ НОГОЮ.

Дан і Біл були два щирі приятелі. Супереча-лись тільки тоді, коли діло йшло про жінки. На лихо обидва вони залюбки стежили за гарними дівчатами, коли проходжувались славною 42-ою вулицею в Ню Йорку. Обидва мали ненормальне серце, розширене.

Дан перевищав Біла виглядом: мав кращий зріст, був елеґантний і мав те „щось“, на що Євині доньки звертали якслід увагу. Білеві дала природа кілька центиметрів за мало. Зате його ніс та вуха дістали в надвишці ці центиметри, через що вони трохи висувались наперед. Біл теж не міг зарікатись на жінок, буцім-то вони його не добачають, але він мусів мати більше часу, щоб зробити та підтримати знайомість.

Одного вечора мав він щастя. Коли його при-ятель Дан працював тяжко в кабареті на Бродвею „Під хвостатим крокодилем“, щоб заробити своїх 10 долярів, Дан запросив на вечеру аж чотири знайомі з фабрики консервів. Усі вони були в різних відтінках волосся та цери і Біл виглядав серед них як яйце посеред салати. Саме тоді, коли як господар серед своїх гостей почувався він як-найкраще, прийшла йому до голови зовсім боже-вільна думка, щоб борони Боже Дан не зявився сюди і не забрав йому зперед носа саме тої, що запала йому в серце.

Тепер мав він тільки єдину думку: втекти звідси якнайшвидше. Встав і каже:

— Но, мої діти, мусимо квапитись, щоб встигнути до „Панамериканського бару“. Там між знанаптою і першою можете побачити най-славнішого змішника коктейлів — колишнього сіямського цісаря.

Брехав аж курилось. Усе його товариство стояло вже на порозі, щоб вийти, аж тут перед ними виринає Дан і сяє ввесь як Родольфо Ва-лентіно.

— Галльо Біл? Гав дую ду?

— Галльо Дан! Яка нечиста сила принесла тебе сюди?

Вже в найближчих десятьох мінутах, коли все товариство переходить вулицями нічного Ню-Йорку, для всіх „консервових“ дівчат фірми Юнґа істнує тільки Дан. Біл зійшов на якогось прислентача і підбіґає за ними як ямник, в ви-кривленою міною.

За той час Дан оглядає всі ці лялечки, оці-нює з їх вигляду, що яка варта: в одної критикує за коротку шию, в другої грубі ноги і зупиняєть-ся на одній, що має прикмети найкращого пере-гонового коня — вибраній Біла.

— Чи вона трохи не хромає на одну ногу ця Дейзі? Чи може має праву ногу за коротку? — думає.

Дивиться і сам собі не вірить. Наближуєть-ся до Біла і починає ділитись з ним своїми спо-стереженнями.

— Подумай приятелю! таке нещастя! Таке чудова дівчина і має коротшу ногу!

Білові аж серце бється з радости і каже.

— Вона хромає як кобила! Я навіть раніше цього не помітив.

Дан не може цього зрозуміти:

— Піди до неї і спитай, як там з її ногою. Попросту прикро.

— Добре — відповів Біл і саме тоді, як Дан розмовляє з іншими, заводить він гутірку з Дейзі.

За хвилину Дан вертається до Біла і має похоронну міну:

— Нещаслива дівчина — каже він — вона ще змалку впала з драбини і має коротшу ногу.

Дан попросту схвильований. Від літ не бачив він гарнішої дівчини, а тепер якби заніміє. І ду-мати не можна про те, щоб вязуватись з калі-кою! Мати криву жінку! Неймовірна річ.

— Пане Дан! — кричить одна панночка — що з вами? Ви виглядаєте наче Шмелінґ після метчу, коли втратив мистецтво світа.

Але те, що йому дорікають, нічого не пома-гає. Дан очуняв щойно тоді, коли забув у гар-деробі течку і він відходить, хоч не вірять йому, коли він виправдується. Сідає до автобусу і щезає.

•

Кілька днів пізніше артисти із „Хвостатого крокодиля“ влаштовують на даху хмародера за-баву.

Дан не тільки був майстер в „степі“, але теж добрий театральний орґанізатор, головно, коли дах театрального бетонового будинку треба було прикрасити пальмами. Чудово було з такої гори дивитись униз на димарі та кораблі.

На паркеті салі крутились пари, хоч і не мі-льйонерів, але людей, що заробляли на прожиток.

Дан, що приготовив уже льотерійну томбо-лю та пустив був кілька фаєрверків, не мав настрою ні танцювати ні фліртувати. Але коли прийшла на нього черга і він мав відтанцювати свій сальтовий нумер, мало не впав на блиску-чу долівку салі.

Тимчасом під звуки танґа та при сяйві міся-ця його приятель Біл кружляв із Дейзі, що мала коротшу ногу. Дан почав придивлятись тій дів-чині і щораз ясніше стверджував, що Дейзі має

чики, що зі Сокільською Організацією не мають нічого спільного, а часто й ворожо до неї вставлені. Вводить це анархію, затрату дисципліни та дезорієнтацію. Тимто й провід, навчений дотеперішнім досвідом, мусить виелімінувати із праці своїх гнізд усе те, що моглоб гніздам перешкодити в їхній руханково-спортовій діяльності.

У відношенні до інших руханково-спортових організацій „Сокіл-Батько" придержувався все границь куртуазії і ніколи не вмішувався у їхню внутрішню працю, як також вимагав, щоб і інші організації не вмішувались у працю сокільських гнізд.

На жаль, не всі наші організації поступали так, як цього вимагає писаний чи неписаний закон джентельменства. В останніх часах нападають публично на Сокільську Організацію за те, будьтоби вона „не старалася навязати зносин з Українським Спортовим Союзом".

Здаючи собі вповні справу з того, що лише сокільський провід відповідає за майбутнє Сокільської Організації в кожному напрямі, „Сокіл-Батько" почувається до обовязку вияснити отсе:

Коли річ іде про взаємовідносини між Сокільською Організацією й Українським Спортовим Союзом, не можна відмовити „Соколові-Батькові" доброї волі супроти Українського Спортового Союзу та не можна звалювати вини за брак співпраці між обома організаціями виключно на „Сокіл-Батько".

Спробу наладнати відносини між „Соколом-Батьком" та УСС зроблено ще в літі 1935. р. і тоді на спільній конференції представників обох організацій заключено умову, яка фактично в тиждень по заключенні перестала обовязувати, а то з тої причини, що коли „Сокіл-Батько" зажадав від УСС виконання одної з точок умови, УСС відмовився виконати її у такій формі, як це було первісно устійнено.

Дня 21. квітня 1936 р. зійшлися представники обох організацій знову на спільній конференції. Тут, як підставу наладнання співпраці, висунув „Сокіл-Батько" умовину, що **УСС не може мішатись у внутрішні справи Сокільської Організації,** а то: через втягування в свої члени сокільських гнізд чи їхніх секцій, через побирання від них членських вкладок, накладання на них обовязку примусової кольпортажі часопису „Спорт", через безпосереднє відношення до гнізд поза плечима „Сокола-Батька", через накладання кар на сокільські гнізда чи їх секції і членів. Представники „Сокола-Батька" станули на становищі, що УСС, хоча повстав у 1926 р. зі Спортової Секції „Сокола-Батька" з метою організувати чисто спортові клюби, є організацією **рівнорядною** зі „Соколом-Батьком" і як така не має над Сокільською Організацією ніяких зверхніх прав. Програма діяльности УСС є відмінна від сокільської, бо кладе натиск на індивідуальну спортову справність членів, коли тимчасом програма Сокільської Організації передбачує в рівній мірі з тілесною справністю духове виховання і вироблення характеру та дисципліни загалу членів.

Згадана конференція не довела до наладнання співпраці, бо делегати УСС заявили, що вони за умовини „Сокола-Батька" не погодяться і що у спортових справах УСС має найвищий голос навіть для сокільських гнізд, до яких уважає за відповідне для упрощення діловодства звертатись безпосередньо.

„Сокіл-Батько", висуваючи свої вимоги для наладнання співпраці з УСС, **станув лише в обороні суцільности й дисципліни Сокільської Організації.** Дотеперішній стан безпосередньої залежности частини сокільських гнізд чи їх секцій рівночасно і від „Сокола-Батька" і від УСС приніс для Сокільської Організації у своїх наслідках внутрішню дезорганізацію і затрату сокільської дисципліни, яка в деяких випадках довела аж до зірвання організаційних звязків „Сокола-Батька" з нездисциплінованими гніздами.

Не можна мати претенсій до осіб, які бажають товариства копаного мяча чи пінг-понгу; однак коли ті особи належать до сокільського гнізда, то ці речі, питомі зрештою для чисто спортових клюбів, не можуть там мати місця. Знаємо, що УСС — це типово спортова організація, якої припоручення йдуть в численних випадках врозріз із розпорядками „Сокола-Батька" і доводять гнізда до непевности, кому властиво повинуватися. Поле для анархії прекрасне.

„Сокіл-Батько" не хоче суперничати з УСС. Що більше, „Сокіл-Батько" стоїть на становищі, що УСС для українських спортових товариств потрібний. Однак його компетенція мусить обмежитись до чисто спортових клюбів. „Сокіл-Батько" не вимагає опіки й не потребує нагляду УСС над спортовою діяльністю сокільських гнізд. Зрештою брак УСС-ові компетенції, щоб могти вести нагляд над сокільськими гніздами. Треба теж згадати, що крім Сокільської Організації істнують на наших землях ще інші тіловиховні організації, які також у ніякому відношенні до УСС не стоять. Не дасться заперечити, що в тіловиховній ділянці істнує у нас непорядок, що доводить до того, що через незнання або амбіціонерство одна організація влазить другій в дорогу, йде організувати вже зорганізоване, а не йде туди, де ніякого тіловиховного товариства ще нема.

Управильнити відносини в нашій тіловиховній ділянці моглоб тільки покликання до життя Української Найвищої Ради Тіловиховання (про що навіть ухвалено резолюцію на Загальних Зборах „Сокола-Батька"), зложеної з представників усіх рівнорядних тіловиховних організацій, в тім „Сокола-Батька" й УСС, яка давала би напрям цілому українському тіловихованню та вирішувала би рямці діяльности кожної організації.

Старшина „Сокола-Батька".

таку чудову пару ніг, як дві кришталеві чарочки шампана.

— До біса! — закляв він — якжеж це можливе!

Підійшов до Біла і вхопив його за рамя. Біл обернувся і сказав:

— Дозволь, що представлю тобі свою наречену Дейзі Мур.

— Прийми мої побажання! — при цьому підстрибнуло йому серце і він хотів відгризтись! — З тією коротконогою, що впала з драбини?

— Не гнівайся, але я вигадав цю драбину. Дейзі мала тільки маленький міхурець на нозі...

— Ех, ти свинтуху! Ти зробив це тільки тому, що боявся, що я відберу тобі її. Можу ще тепер заложитись з тобою, що я тобі її відібю.

Дейзі підійшла до них і вмішалася до розмови:

— Чи ви, містер Дан, не занадто переціняєте свої прикмети?

Дан увесь почервонів:

— Ви певне на мене ображені за те, що я відскочив тоді від вас на вулиці, коли ми йшли на забаву, бо був переконаний, що маєте коротку ногу.

Дейзі відповіла мельодраматично:

— Щож! Ми вже такі жінки є. Ми такі пусті, що хотіли б щоб нас любили разом з усіми нашими недостачами і то навіть такими, яких ми не маємо. Нераз приємно причіпити собі якусь велику хибу, щоб виставити на пробу декого із своїх звеличників.

І залишила Дана, відійшовши до Біла, щоб щезнути в юрбі пар, розколиханих під ритм орхестри.

Перекл. *в. г.*

НОВИНКИ.

— **На уфундування вітражу в Успенській церкві** з нагоди 70-ліття о. кан. Д. Лопатинського зложили в Адміністрації „Діла": о. Ярослав Лучаковський, Мостище 5 зол., Д-р Василь Лев 5 зол., о. мітрат Базюк 5 зол.

— **З нинішним числом „Діла"** висилаємо всім нашим Передплатникам безплатно ч. 10 (58) „Назустріч", яке вийшло з таким змістом: Володимир Дорошенко: Літературна діяльність Симона Петлюри. — Василь Сімович: Симон Петлюра у Львові. — Святослав Гординський: Українська бібліотека в Парижі. — Мих. Рудницький: Миші. — З нових американських книжок. — Г. Левицька і Р. Крохмалюк: Симон Петлюра на підставі письма. — Марія Пастернакова: На службі Терпсихори. — Ярослав Рудницький: Пуризм, чи збіднювання мови? — Ю. Дорош: Фільмові настрої на Великдень. — Фільмова хроніка. — Осип Боднарович: Шевченко по польськи. — Перлини ідейної полеміки або Примак і Марак. — Летіло 40 сорок. — Нові видання. — В числі 18 знимок.

— **Читальня „Просвіти" в Знесінні Старім** улаштовує 17. травня 1936 в год. 5-ій попол. з домівці Читальні Традиційне Свячене.

— **Пресова конференція в справі 10-х роковин смерти Симона Петлюри.** Голова Комітету для відсвяткування 10 роковин смерти С. Петлюри полк. Доценко скликав у четвер 14. ц. м. пресову конференцію, на якій подав звіт з підготовчої праці Комітету. У дискусії над цим звітом брали участь представники майже всіх органів преси. Вияснення давали члени комітету. Становище представників преси приємно вражало своєю майже повною однозгідністю. Шкода лише, що так пізно відбулася ця конференція.

— **Проф. Е. Перфецький у радіо.** Заходом Союзу Українських Професійних Музик дирекція львівської радіостації зобовязалась передавати низку українських інструментальних і вокальних традицій. У вівторок 19. ц. м. в год. 18.45 відбудеться у радіо скрипковий речіталь нашого відомого скрипака, проф. Евгена Перфецького.

— **Спільні концертові продукції** елевів вищих років **усіх музичних шкіл Т-ва ім. Лисенка** відбудуться в четвер 21. ц. м. в 12. год. вполудне у Стрию, а в год. 7.30 вечором у Дрогобичі. В програмі продукції фортепіяну, скрипки, віольончелі і сольоспіву.

— **Тиждень „Червоного Хреста"** відбудеться від 31-го травня до 10 червня. Є це одна з тих установ, що на всьому світі несе поміч нещасливим, без огляду на віру та національність.

— **200-ліття закарпатської громади Барбів** будуть святкувати цього року. Її заснували у 1376 р. тирольські лісові рубачі довкола болот, що оточували Мукачів. Сьогодні Барбів належить до найплодовитіших місць Підкарпаття.

— **„Свято Матері" в Бродах.** Філія Т-ва Союз Українок у Бродах улаштовує в неділю 17. травня ц. р. „День Матері". Програма: год. 12. вполудне Богослуження з проповідю, год. 7. веч. у залі Музичного Т-ва: Святочний Вечір. У програму вечора входять: Продукції жін. хору Т-ва „Боян", реферат, деклямація, фортепіянове сольо, танки та ритмічні вправи, діточий діяльог.

— **Вийшли на волю.** Дня 13. травня ц. р. вийшли з золочівської вязниці (замку) на волю: інж. Богдан Філинський, техн. мол. Тома Кордуба, оба з Тернополя, інстр. В. Х. М. Орест Пригода з Лопушан, сел. Михайло Стефанишин з Осташовець, сел. Іван Мартинів, сел. Андрій Біда, оба з Мшаної, зборівського повіту. Всі вони були арештовані під замітом приналежности до ОУН. У вязниці лишився ще В. Догляд з Осташовець, зборівського повіту. — Із вязниці в Тарнові вийшов на волю Омелян Антонович і І. Шопяний, засуджені перемиським судом за приналежність до ОУН.

— **Хто виграв?** В нинішнім тягненні держ. льотерії впали м. ін. такі більші виграні: 50.000 зол. на ч. 51066, 10.000 зол. на чч.: 111112 114098 160803, 5.000 зол. на чч.: 19688 38084 50731 62626 69168, 2.000 зол. на чч.: 236 2232 8355 42510 65631 67106 67418 68622 74166 79897 110166 113945 130470 168210 179409 181007 183793, 1.000 зол. на чч.: 1493 1544 3821 49998 13705 17728 31861 57331 61790 74802 84728 89436 90161 91528 106104 106431 108370 108444 117944 123030 124711 125796 133632 136767 151039 151804 154052 156728 157002 160506 16577 171257 171297 178352 187634 191458.

— **Плянтації цукрового буряка в Копичинеччині.** Копичинецький повіт одержав контингент цукрового буряка для малоземельних. Це в звязку з тим, що нова цукроварня „Поділля" одержала контингент цукру. Контингент цей вичерпало окружне рільниче т-во, яке плянтуватиме буряки на 117 моргах. „Сільський Господар" вихіснував приділений йому контингент і зорганізував плянтацію буряків на 80 моргах. Загалом у Копичинеччині плянтація буряків виносить 197 моргів.

— **Процес за гостру критику.** У Варшаві закінчився вчора цікавий літературний процес. Обвинувачували видавця „Ілюстрованого тижневика" д-ра І. Ґебетнера та асистента краківського унів. К. Вику. Річ ішла про те, що Вика написав гостру рецензію на енциклопедію

„Ультіма Туле", яку редагували В. Павловський і С. Міхальський. У рецензії своїй сказав він, що видавництво за грубі гроші продає людям посмертні та брехливі звістки. Для прикладу навів він доказ, що про відомого критика С. Бжозовського була там звістка, буцімто він був на службі царської охрани. На суді допитували знавців творчости Бжозовського — письменника Іжиковського та автора книжки про Бжозовського Суходольського, які ствердили, що Бжозовський ніколи не був членом царської охрани. Суд рішив, що критик енциклопедії Зміна та видавець, який надрукував цю критику, вже перейшли межі того, що дозволене і засудив обох на тиждень арешту, завішуючи кару. Засуджені зголосили відклик.

— Вернувся з Берези Картузької львівський адвокат д-р Марко Літвак. Літвака вивезли були зі Львова у звязку з кровавими подіями 16. квітня ц. р. Чутки, що були появилися в пресі, мовби до Львова вернулося багато інших інтернованих у звязку з подіями 16. квітня, показалися неправдивими.

— Присуд за участь у крівавих демонстраціях. У четвер закінчилася розправа проти обвинувачених у грабіжах підчас крівавих демонстрацій у Львові 16. квітня ц. р. Суд засудив: Михайла Таратулу на півтора року, Івана Балицького на півтора року, Катерину Балицьку на 14 місяців, Станислава Вуйціка на півтора року та Людвика Савіцького на 19 місяців вязниці без завішення. Трьох із них, що відповідали з вільної стопи, арештували з місця в судовій салі.

— Вбивство й самогубство. У Львові при вул. Грунвальдській 10. скалалася кровава трагедія в домі Маріяна Хомика, службовика Союзу Рільничих Кооператив. У жінці Хомика Софії замешкав 57-літній Олександер Вольський, бувший поміщик із Росії, що жив із жінкою та дорослою дочкою у цій самій камениці. Вчора, в день іменин Хомикової, прийшов Вольський до її хати та постріляв її тяжко з револьвера в обійчик і шию. Опісля сам покінчив самогубством. Тяжко ранену Хомикову забрали до шпиталю.

— Несподівано перервали іспит зрілости. Шкільна влада у Люблині несподівано видала розпорядок, яким зарядже негайно припинити іспити зрілости в тамошніх середніх школах. Матуристів повідомили, що будуть здавати в іншому речинці. Цей розпорядок шкільної влади пояснюють надужиттями із матуральними темами, які завчасу дісталися до відома непокликаних осіб, опісля довідалися про них ученики й учениці. Розпорядок про припинення матуральних іспитів пристосують мабуть у всій Люблинщині.

— Америка матиме свій китайський мур. В американських східних стейтах бушують щороку страшні бурі, що спричинюють величезні шкоди. Президент Рузвельт рішив, що на великих просторах треба вибудувати ліси, які спинатимуть вітри. Ліси ці будуть тягнутись від північної та південної Дакоти, через Небраску, Канзас аж до Оклагоми. Ліси займуть простір 160 км. завширшки і 2200 км. завдовжки — разом 40 міліонів дерев. Досі посадили вже 6 міліонів дерев. Метерологи впевняють, що ліси ці буревії, які приносять пісок і снігові, розіб'ються об цей справжній „китайський мур".

— Смерть завойовника Єрусалима. У Льондоні помер у 75 р. життя маршал льорд Аленбі, колишній переможець Палестини. Ще як молодий старшина брав він участь у війні в півд. Африці, від 1889 до 1902 у війні проти бурів, підчас світової війни став командантом англійського кавалерійського корпусу, пізніше пятого загального корпусу, а від 1915 до 1917 проводив армією проти турків. У 1917. був вождом британських військ в Єгипті та здобув Єрусалим, у 1919 став найвищим комісарем Єгипту.

— Вертається з великої війни. Громадянин Станиславова Макс Цукерман пішов у 16-ім р. до війська; у 1916 р. на італійськім фронті попав у полон. Тому що він замінявся з паперами із своїм приятелем Ґрінберґом і Ґрінберґа вбили, рідню повідомили про його смерть. Цукерман виїхав до Америки, вступив до торговельної фльоти і дослужився старшинського ступня на контрторпедовці „Шікаґо" у 1930 р. Щойно тоді прислав він своїй мамі першу звістку про себе разом із 400 долярами. Тепер вибирається у відвідини до рідні.

— „Успіх чи втрата". У вчорашньому числі „Діла" в передовиці під повищим заголовком у другому уступі наслідком друкарської помилки пропущено слово „монополю" в реченні: „Суть справи в істнуючому у Польщі монополю ПЗУВ."

ДИМІСІЯ ПОЛЬСЬКОГО УРЯДУ.

НОВИЙ УРЯД ТВОРИТЬ ҐЕН. СЛАВОЙ-СКЛАДКОВСЬКИЙ.

ВАРШАВА, 15. 5. ПАТ. Нині в 5 год. пополудні відбулося засідання кабінетової ради під проводом прем. Косцялковського. Після засідання прем. Косцялковський удався на Замок і зголосив президентові димісію цілого кабінету. Президент приняв димісію уряду і доручив премієрові та всім міністрам виконувати свої обовязки аж до заприсяження нового уряду.

ВАРШАВА, 15. 5. ПАТ. Цивільна канцелярія президента повідомляє: Президент Польщі доручив віцеміністрові військових справ ґен. Славой-Складковському створити новий уряд.

Поздоровлення для неґуса

від нового абісинського уряду.

З Каїра повідомляють, що від кількох днів з Єгипті чують дуже добре авдиції нової абісинської радіостації, які починаються словами: „Тут незалежна Абсинія, говорить Горе". Авдиції чути в англійській і французькій мові. Комунікати повідомляють, що в Горе істнує новий абісинський уряд під проводом раса Абрагама. Кожна авдиція кінчиться поздоровленням для неґуса.

Англійські кореспонденти повідомляють, що в Асмари аж озеро Тана йдуть транспорти будівельних матеріялів. На озері Тана будують величезну базу для італійських гідропланів. Італійський уряд рішив відкинути якінебудь пропозиції про переговори з Англією у справі озера Тана, зате радо буде переговорювати з єгипетським урядом.

Знаменна візита мін. Ідена у Парижі.

ПАРИЖ, 15. 5. ПАТ. Мін. Іден склав візиту пос. Блюмові. Розмова мала приватний характер, але — як запевняє аґенція Аваса — в теперішнім політичнім положенні може мати величезне значіння.

Німеччина не спішиться з відповідю.

ЛЬОНДОН, 15. 5. ПАТ. Райтер повідомляє, що канц. Гітлер рішив відложити відповідь на квестіонар В. Британії тому, що міжнародне положення дуже непевне.

Демарш чужих урядів

в австрійському міністерстві закордонних справ.

ЛЬОНДОН, 15. 5. ПАТ. Посол Вел. Британії у Відні зголосився в міністерстві закордонних справ і підкреслив виразно некорисну реакцію, яку зробила у закордоні телеграма кн. Штаремберга, вислана до Мусолінія.

ЛЬОНДОН, 15. 5. ПАТ. Райтер повідомляє з Відня, що повновласні міністри різних інших держав виступили до австрійського уряду з аналогічним демаршом, як це зробив посол Вел. Британії. Здогадуються, що інтервенції тих дипломатів довели вкінці до уступлення кн. Штаремберґа.

ҐВАТЕМАЛЯ ВИСТУПИЛА З ЛІҐИ НАЦІЙ.

ЖЕНЕВА, 15. 5. ПАТ. **Уряд Ґватемалі надіслав телеграму ґенеральному секретареві Ліґи Націй про виступлення Ґватемалі з Ліґи Націй.**

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провірних бльочків Р. Ш.

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Перед ювилеєм філії Союзу Українських Купців і Промисловців. Уже 10 років істнує у Станиславові філія Союзу Українських Купців і Промисловців, яка зорганізувала українських купців і вперто працює далі над зміцненням наших сил в усіх ділянках національного життя. На порозі другого десятка літ свого істнування філія уладжує в неділю 17. травня ц. р., в день св. Юрія, покровителя українського купецтва, ювилей з такою програмою: В год. 9-ій богослуження в катедральнім храмі з проповідю о. шамб. И. Луцика; в год. 12-ій святочна академія в салі „Сокола". На програму академії складаються: вступне слово голови філії Ю. Синишина, реферат голови Союзу У. К. і П. зі Львова радн. Я. Скоолика, привіти, декламації, виступи мужеського хору „Думка" та інсценізація. Вступ на академію вільний, добровільні датки на Р. Ш.

СТРИЙ.

У відповідь Вп. Рецензентові д-рові Ст. Людкевичеві. На Вашу статтю в „Ділі" з 7. м. м. під наг. „З хорового життя Стрийщини" змушений я замітити отсе: Неслушна є така сильна критика мене, як диригента гірнянського хору, яку Ви висловили словами: „Крайня вже пора, щоб село з такими голосистими і музикальними хористами придбало більш тямущого диригента, який защіпив би у них більше смаку і музичної культури"... Що та заявка Давидовського „Бандура" — як слушно Ви підмітили — є випроваджена в формі ріжних „шлягерів" „не плекає співучої культури", я признаю, але це вина композитора, а не моя. По-друге: я думав співати взамін ку щедрівок Лисенка а цю „Бандуру" поручив мені член Оціночної Комісії О. Мартинків у Стрию. Отже також дивно, що члени Оціночної Комісії мали дуже ріжні погляди на музичні твори. — Дальше замічу, що ніхто інший, тільки я зорганізував ще в 1920 р. хор у Гірнім і його до нині веду, тому виробленя хору — це тільки моя заслуга. Я з цим хором виступав на ріжних імпрезах і світлих товариства у цілій Стрийщині та поза Стрийщиною і всюди мав признання а також нагороди за це. Напр. з нагоди посвячення Кооперативного Дому в Стрию — 50 зол. або в 1936 р. у Стрию на святі в честь Екс. Митрополита — 10 зол., коли то й „Діло" висловилося, що „хор з Гірного співав прекрасно". Вкінці скажу, що я вишколив уже 30 учнів на дяків і диригентів, з яких також деякі є у Стрийщині і виступали у згаданому конкурсі (з Жулина, Лисятич, Угерська, а навіть подістались місця у фіналі, як Жулин. Також додам, що я заложив хори у селі Угерську і Жулині. — **Іван Яремко** диригент хору в Гірнім, пов. Стрий.

Спорт.

З Т-ВА „ПЛАЙ".

Українське Турист.-Краєзнавче Т-во „Плай" подає до відома своїм членам і прихильникам що розпочався вже сезон весняних прогульок. Дотепер відбулися вже 4 прогульки в околиці Львова. Дальші прогульки відбуватимуться кожної неділі і кожного свята, при чому програма і місце збірки будуть повідомлення в пресі. Крім того інформації в справах мандрівництва можна дістати в домівці Т-ва при вул. Рутовського ч. 22, III. поверх, кожного вівтірка й четверга між годиною 19—20.

ПРОГУЛЬКА НА ХОЛМ.

Т-во „Плай" уладжує в неділю 17. V. прогульку на Холм коло Підмонастиря. Збірка на стації Персенківка (доїзд трамваєм ч. 10). Відїзд в год. 7.40. Кошти залізниці в обі сторони 3 зол. Гостям раді.

КІНСЬКІ ПЕРЕГОНИ.

Від кількох днів Львів має ще одну сезонову атракцію, якою є кінські перегони на Персенківці. Що це є сезонова атракція свідчить найкраще ріжноманітна публика яка масово заповнює майдан перегонів. Колись на перегонах збиралася сметанка міста, майдан перегонів був місцем, де можна було показати моди капелюшків і сукенок. Тепер перегони, як зрештою все інше, сильно задемократизувались. На так званих партерах побачиш і дівчат в модних костюмах і урядовців у нетертих одягах, а навіть робітників та безробітних, яких крім емоцій так

не туди також жалоба виграти кілька золотих. Та мимо буть для всіх аматорів перегонів у вислідї залишається одна тільки позитивна користь: приємна прогулька і прекрасний свіжий воздух за містом.

Для аматорів перегонів подаємо програму на суботу 16. травня цього року.

I. Біг — 4.200 метрів з перешкодами: Анна Белль — Ізденъ Н. Н. 2) Азара — Ізд. Вижгальський. 3) Розкіш — Ізд. Герман. 4) Ульотка — Ізд. Каспрак.

II. Біг — 1.800 метрів: 1) Інцидент — Ізд. Н. Н. 2) Маčітоба — п. Зарчевський. 4) Вітезь — Ізд. Кавалец.

III. Біг — 1.200 метрів: 1) Фредо — Ізд. Чиж. 2) Гельга — Ізд. Богобович. 3) Галлані — Ізд. Бевс. 4) Пріма — джокей Коньчаль.

IV. Біг — 2.400 метрів (плітки): 1) Фальса — Ізд. Помліт 2) Настурція — Ізд. Сулік. 3) Ріяд — Ізд. Герман. 4) Гурон — Ізд. Кавалец. 5) Кармен III. — Ізд. Вижгальський. 6) Чарка — Ізд. Сулік. 7) Нерві — Ізд. Мазурчук.

V. Біг — 2.000 метрів: 1) Настурція — Ізд. Туркевич. 2) Іррitум — Ізд. Бевс. 3) Ценна — Ізд. Матушевський. 4) Реклама — Ізд. Еляш II. 5) Маленька — Ізд. Чиж. 6) Бітна — Ізд. Богобович. 7) Рейтан — Ізд. Н. Н. 8) Аркашон — Ізд. Козачук.

VI. Біг — 2.000 метрів: 1) Лучник — Ізд. Чиж. 2) Пельгжимка II. — Ізд. Н. Н. 3) Бакілля — Ізд. Токарчик. 4) Разук — ж. Янусік.

VII. Біг — 1.200 метрів: 1) Віват — ж. Шишко. 2) Мазвіста — Ізд. Н. Н. 3) Гельга — Ізд. Богобович. 4) Авгуо — Ізд. Токарчик. 5) Кірпаль — Ізд. Матушевський. 6) Галті Пренс — Ізд. Н. Н. 7) Комар — ж. Коньчаль.

Початок перегонів: год. 15.30

Нові книжки й журнали.

о. Маркіян Марисюк ЧСВВ.: ЧИ Є ЖИТТЯ ЗА ГРОБОМ? Видавництво ЧСВВ в Жовкві, ч. CXCIX. Жовква 1936. Стор. 32, 16°.

Юліян Тарнович: ІЛЮСТРОВАНА ІСТОРІЯ ЛЕМКІВЩИНИ. (3 карти і 100 ілюстрацій). Бібліотека Лемківщини ч. 1. Накладом Видавництва „На сторожі". Львів 1936. Стор. 285, 8°. Ціна 3 зол., для закордону 1 ам. долар або його рівновартість.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Мол. Театр „Заграва" під арт. пров. В. Блавацького.

Мости Великі.
16. V. Дума про Нечая.
17. V. Голгота.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича

Миколаїв н/Дн.:
15. V. Спадкоємець.
16. V. Отаман Пісня.
17. V. Гори говорять.
Стрий.
19. V. Інваліди.
20. V. Німа теща.

Зі Стрия іде театр до Болехова і Долини. На вінченні у новій постановці „Циганський барон".

Великий Театр:

Субота, 16. V. год. 8. веч. Аб. 16. „Неоправдана година".
Неділя, 17. V. год. 3.30 поп. Аб. 11. Ціни найнижчі „Графіка пані генераловоі; год. 8. веч. Аб. 16. „Неоправдана година".

Театр Ріжнородностей:

Субота, 16. V. год. 7.30 і 9.30 веч. Виступи Варшавського Цирульника „Вічна ондуляція".
Неділя, 17. V. год. 7.30 і 9.30 веч. Виступи Варшавського Цирульника „Вічна ондуляція".

Кіна.

АПОЬО: „Коханий збиточник" з Анною Ондра.
АТЛЯНТИК: „Пан Твардовський".
ВАНДА: „Мала певя", „Небезпечний фліpт".
ГРАЖИНА: „Страшний Двір" на осн. Ст. Монюшки.
КАСІНО: „Зазнайомилися у Монте Карльо" з Ліл. Гарвей.
КОЛІСЕЙ: „Велика княжна та готелевий хлопець" і ревія.
КОПЕРНИК: „Хто останній цілує!"
МАРУСЕНЬКА: „За гріхи".
МЕТРО: „Вондер Бар".
МІРАЖ: „Розсміяні очі" з Шерлі Темпль.
МУЗА: „Пісня кохання" з Ів. Кепурою.
ПАН: „Почалося від цілунку".
ПАКС: „Сальве Регіна" та „Індійські піхотинці" з Флипом і Фляпом.
ПАЛЯС: „Петро Ібетсон".
РАЙ: „Віктор чи Вікторія".
СВІТ: „Граф Монте Хрісто".
СТИЛЕВЕ: „Цирк Барнума" і ревія.
ТОН: „Дочка джунглів".
УТІХА: „Людина без лиця", ревія „Уданські любощі".
ХИМЕРА: „Право до щастя".

Фотоплястікон.

(пл. Марійська 5.)

Норвегія.

Закордонне радіо.

Субота, 16. травня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 15.15 Мандоліни, 20.25 „Соломяні вдівці" муз.-вок. авд. Грубого, 22.15 Скрипк. ресіталь Р. Однопосова, **Мор. Острава** (269,5) 18.00 Шлеські нар. пісні, **Прага** (470,2) 12.35 Сальонова музика, 21.00 Концерт хору, **Париж** (1648) 11.00 Орх. концерт, 16.00 Концерт легкої музики, 20.00 Форт. ресітaль, 20.30 Опера. **Білгород** (437,3) 13.15 Пісні, 17.00 Оп. арії, 20. Нар. сербський вечір, 22.20 Нар. музика, **Берлін** (356,7) 8.30 Музика, 16.00, 20. 0 Конц., **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 15.10 Музика, 18.00 Нар. танки й пісні, **Ляйпціг** (382,2) 20.10 Вечір нар. музики, **Мінхен** (405,4) 11.00 Музика для села, 15.15 Пісні на барит. відсп. Г. Гаснер, 19.30 „Реквієм" Регера на альт., м. ш. хор, орх., **Будапешт** (549,5) 12.05 Солісти, 18.40 Концерт фінл. музики, 19.40 Весняна музика, 22. Орх. концерт, **Мілано** (368,6) 11.30 Легка музика, 20.40 Хор, 2...00 Форт. ресітaль, **Рим** (420,8) 13.10 Популярна музика, 20.40 Опера.

Неділя, 17. травня 1936.

Відень (506,8) 11.45 Орх. концерт, 15.30 Смичк. квартет Гріга г-моль, 19.30 Популярна музика, 21.05 Веселий вечір, **Кошиці** (259,1) 18.00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 9.20 Віольончеля, 10.05 Сальон. квартет, 19.05 Військ. орх., **Париж** (1648) 11.00 Розр. концерт, 14.45 Симф. музика, спів, 17.00 Легка музика, 19.30 Веселий концерт, 20.45 „Геда Габлер" драма Ібсена, **Білгород** (437,3) 12.00 Мельодії та пісоньки, 17.45 Популярні мельодії, 20.06 „Граф Люксенбург" оп. Легара, **Берлін** (356,7) 18.00 Соната на саксофон і форт. Дресля, 18.30 Оперткові мельодії, 19.00 „Шехерезада" симф. поема Рімського-Корсакова, 21.15 „Цариця Мая" Глюка, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11.30 Фантазія на орх. Вурліцера, 14.30 Давня музика, 20.10 Барвний світ оперетки, **Мінхен** (405,4) 13.00 Орх. концерт, **Будапешт** (549,5) 14.00 Сальон. музика, 18.15 Циг. музика, 21.40 Концерт, **Мілано** (368,6) 12.15 Концерт солістів, 17.15 Концерт, 20.35 „Стентерельо" оп. Кучіни, **Рим** (420,8) 12.35 Солісти. сопр., віольончеля, 20.35 Концерт хору, 22.00 Танк музика.

Львівське радіо.

Субота, 16. травня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.35 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Огляд видань, 12.25 Тисяча тактів музики, 13.10 Домашнє господарство, 13.15 Концерт бажань, 14.30 Пісоньки в вик. Данового хору з гр. пл., 15.00 „Перший схід сонця дівчинки", 15.15 Польська морська торговля, 15.20 Біржа, 15.30 Концерт сальонового квартету, 16.00 Лекція французької мови, 16.15 Театр Уяви. „Про вередливу царівну та сліпу дівчинку" муз. авд. для дітей, 16.45 Вся Польща співає, 17.00 Концерт солістів (Беньковська сопран, віоля, форт.) 17.35 Театр на провінції, діальог, 17.50 З робітні львівських повістярів 18.50 Сільва реруш. 18.55 Маріо Шамаї, Джюзепе Данізе, гр. пл., 19.10 Програма на завтра, 19.20 Реклям. концерт., 19.35, 19.39 Спортові вістки, 19.45 Актуальна гутірка, 20.00 У музикальному домі, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Із сучасної Польщі, 21.00 Прогульки та туристика, 21.30 Веселa сирена, 22.90 Симфон. концерт, 23.05 Просимо до танку, гр. пл.

Неділя, 17. травня 1936.

9.00 Ранішня авдиція, 10.00 Музика, спів з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Театр. огляд, 12.15 Генр. Опенський: „Марнотравний син" ораторія, хор, 13.10 Театр Уяви: „Сарматизм" фрагм. із комедії Фр. Заблоцького, 13.30 Концерт капелі, 14.00 „Химера з Нотр Дам" новеля, 14.20 Природа в музиці з гр. пл., 15.00 Огляд ринків рільних продуктів, 15.15 Творчість одиниці підойма збірного життя, 15.25 Легка музика з гр. пл., 15.45 З чого будувати на селі, 16.00 Хвилина питань для ст. дітей, 16.15 Концерт румунського хору, 16.45 Актуальна гутірка, 17.00 Танкова музика, 17.40 Перший львівський шофер, 18.00 Скрипковий ресітaль у супр. форт., 18.30 Театр Уяви. „Смерть паперу" вальт. Гріча і Г. Валса, 19.00 Програма на завтра, 19.10 Реклям. концерт, 19.25 Легка музика з гр. пл., 19.40, 21.40, 21.41 Спортові вістки, 19.45 Що читати; Пост. новини, 20.00 Концерт орх. маринарки, 20.45 Про читання творів Й. Пілсудського, 21.00 Вечірній денник, 21.10 На веселій львівській хвилі, 21.55 Трансм. маршу Суляєвок-Бельведер, 22.15 Концерт танк. музики, 23.05 Танк. музика з гр. пл.

Біржа.

Гроші.

Варшава (ПАТ).

Купно — продаж: Бельги бельг. 90.18 — 89.75; Доляри американські 5.31 — 5.28.50, Доляри канадійські 5.30 — 5.26, Франки фр. 35.05 — 34.92, Франки шв. 172.39 — 171.51, Фльорени гольндські 359.85 — 358.15, Фунти англ. 26.46 — 26.30, Гульдени данц. 100.20 — 99.80, Кор. чеські 19.30 — 18.90, Корони данські 118.05 — 117.25, Корони норв. 132.83 — 131.85, Корони шведські 136.58 — 135.40, Ліри італ. 37.00 — 35.00, Марки фін. 11.70 — 11.55, Марки нім. 139 — 136, Пезети еспан. 63.00 — 62.00, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 159—155.

POWSZECHNY BANK ZWIĄZKOWY W POLSCE S. A.

Працюй, Збогачуйся, Збирай

а ощадности складай в Повшехнім Банку Звйонзковім на вкладкові книжечки іменні або на показчика, що гарантують безоглядну тайну вкладу. Вклади платні на кожне домагання або за виповідженням в централі і віддлах. Опроцентування від 5% до 6½% річно.

Повшехни Банк Звйонзкови в Польщі А. С.

Львів, Варшава, Бельсько, Цешин, Дрогобич, Гдиня, Краків, Перемишль, Станиславів, Тарнів

Акції.

Банк Польський 102—103, Лільпоп 12.50 — 12.0, Стараховичі 36.25—35.25.

Папери.

3-прц. інвест. 1 і 2 ем. 60.50 серія 1 і 2 ем. 74.50, 5 конверсійна 52.00, 6 дол. 81.50, 4 прем. дол. 50.50—52.25 7 стаб. 64—65.50, ост. дрібні.

Львів, 14. 5.

Заставні листи: 4½% дол. Т. К. З. 40—41, 5% дол. Б. Г. 50—52., ½% За. Б. Г. 39.50—40.50, 4½% Зод. Б. Г. 42.50—43.00, 4½% Ком. 52—53.

Преміївки: Долярівки 50—50—52.50, інвест. 64—65.50.

Збіже.

Ціни льоко Львів	від	до
Пшениця одн.	21.25	21.50
Пшениця зб.	20.75	21.00
Жито Стандарт I.	14.00	14.25
Жито Стандарт II.	13.75	14.00
Висівки житні	9.75	10.00
Висівки пш. середні	9.50	10.50
Висівки пш. мілкі	11.25	12.00

Інші курси без змін.

Ціни „Маслосоюзу".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 15-го травня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів

1 кг. масла десер. без опак.	2.35 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.40 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням для зачет	2.40 „
1 л. молока	0.15 „
1 к. яєць	2.70—2.75 „

Тенденція на масло, молоко та яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 15. V. ц. р. платить своїм достанцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3):

Курки мол. товсті без остріг 1. кл. 1.15 зол.
Курята молоді товсті 1. кл. 1.60 „

Приймає кури в необмеженій кількости.
Птицю негодовану приймає по дешевшій ціні.
Приймає нових доставців.

Оповістки.

Пригадка. Пригадуємо, що Звичайні Загальні Збори Товариства Український Фонд Воєнних Вдів і Сиріт відбудуться в понеділок 18. травня 1936 в год. 17-ій в домівці УКТОДІ, вул. Потоцького 48. — Управа. 2130

Купно - продажа

КАМЕНИЦЮ нову, 1. п. городець, бічна Гроховської, продасть власник. вул. Миколая 20, 1. п. 2111 2—3

Літнища

ЖИВЕЦЬ ЧЕРЧЕ — Пансіон „ЛІБЕРІВКА" поручає соняшні кімнати, здоровий харч, повне утримання із службою і мешканням за 2.50 денно, підчас усіх сезонів. До купелів лише 8 хвилин ходу, в разі непогоди до диспозиції окрема повозка безплатно. На стації Потік-Черче, до кожного поїзду чекають коні з „Ліберівки". 2135 2—?

Мешкання

ТРИ ГАРНІ великі покої кухня, повний комфорт, при трамваю, Вітівська 2 р. Личаківської. 4—5

Ріжні

МОТОЦИКЛІ, самоходи, купно, продажа, коміс, заміна Автоспорт. Львів, Словацького. 1904a 13-15

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА знаменитi, з гарантією дешево продає Ганак, Пілсудського 21. 2130 1—10

Оголошення.

ТЕХН. ДЕНТИСТИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ

Д. КЛЕТЦЕЛЬ

ЛЬВІВСЬКИХ ДІТЕЙ 9.

Містки і корони білі в ціні знижені і на догідні умовини сплати. 2073

Тревала ондуляція

тоді добра, якщо виконана СПЕЦІЯЛІСТОМ АЛЬОЙЗОМ СТОНОВСЬКИМ, МИКОЛАЯ 1, б. співробітником ф-ми Кутковський. 2097 3—3

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.